T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2019/539
KARAR NO : 2019/689
KARAR TR: 21.10.2019

ÖZET :Asliye Hukuk Mahkemesince verilen karar idari yargının görevli olduğu gerekçesiyle verilmiş bir görevsizlik kararı mahiyetinde olmadığından; 2247 sayılı Yasa'nın 19.maddesinde öngörülen koşulu taşımayan BAŞVURUNUN, aynıYasa'nın 27. maddesi uyarıncaREDDİgerektiğihk.

KARAR

Davacı : Ölü H.A. Mirasçısı (Eşi)B.A.
Vekili : Av. Ş.A.
Davalılar :Adli YargıdaİdariYargıda
N.B./A. Mirasçıları (Çocukları) Bodrum Kaymakamlığı
1-F.A. (E.)
2-M.A. (K.)
3-A.A. (E.)
4-G.Ablak (P.)
Vekilleri: Av. E.K.
5-A.Ül.
6-İlçe Nüfus Müdürlüğü

O L A Y : Davacıvekili dava dilekçesinde özetle; 01.01.1924 doğumlu muris H. A.'ın, müvekkilinin eşi olduğunu, eşinin 01.01.1924 tarihinde doğduğunu ve 23.09.1997 tarihinde öldüğünü, H.'in babasının, İ. olduğunu, murisin babası İ.'in, Ş. ve N. isimli iki eşi olduğunu, Ş.'den olma çocuğun ismini H. koyarak nüfusa kayıt yaptırdığını, H.'in kısa süre sonra öldüğünü, Ş.'den olma H.'in öldüğü zaman, diğer eş olan N.'nin çocuğunun doğduğunu, nüfusa kaydının yaptırılmadığını ve Ş.'den olup da ölen H.'in kimliğinin, N.'den olma H. için kullanıldığını, bu tarihe kadar bu şekilde geldiğini, müvekkilinin eşi olan H.'in gerçek annesi N. iken, Ş. olarak nüfusta kayıtlı olduğunu, müvekkilinin gerçek annesi N.'nin, 28.05.2000 tarihinde öldüğünü belirterek, müvekkilinin eşi olan ölü H.'in, 25244385430 TC Kimlik numaralı N.'nin çocuğu olarak kabulü ile soy bağının bu şekilde düzeltilmesine, H. ile N. arasında soybağı kurulduktan sonra, nüfus kaydının da düzeltilerek, ölü H.'in nüfus kaydındaki "Anne" hanesinde yazılı olan Ş. isminin iptali ile, ölü H.'in nüfus kaydındaki anne hanesine N. isminin yazılmasına karar verilmesini talep ve dava ederek, adli yargı yerinde dava açmıştır.

Bodrum 1. Asliye Hukuk Mahkemesi 26.2.2013 gün ve E:2011/917, K:2013/199 sayı ile, dosyada toplanan bilgi ve belgelere, incelenen nüfus kayıtlarına, getirilen dosya kapsamına ve dinlenen tanık anlatımlarına göre davacının murisi eşi H.'in annesinin M. ve F. kızı 25244385430 T.T. Nolu 28.05.2000 tarihinde ölen N. olduğunun ispatlandığı, davalıların ve ölü N.B.'ın beyan ve savunmalarının miras hukukundan ve beşeri ilişkilerden kaynaklandığı yönünde mahkemelerinde kanaat oluştuğu gerekçesiyle davanın kabulüne, Muğla İli, Bodrum İlçesi, Türkkuyusu Mahallesi, cilt no:5, hane no;31, BSN;13'te nüfusa kayıtlı, 22427479030 T.C. Nolu İ. ve Ş.'den olma, Bodrum 01/01/1924 doğumlu davacının murisi H. A.'ın nüfus kayıtlarındaki anne adının N. olarak düzeltilmesine karar vermiş, davalılar vekillerince karar temyiz edilmiştir.

Yargıtay 18. Hukuk Dairesi: 12.12.2013 gün ve E:2013/14755, K:2013/17781 sayı ile, davacının ölü eşi (murisi) H. A.'ın babası İbrahim'in eşi Ş.'den olan oğluna H. adını vererek nüfusa yazdırdığını, ancak H.'in kısa süre sonra öldüğünü, bu arada N.'den olan oğluna da H. adı verilip nüfusa kaydettirilmeyerek Ş.'den olup ölen H.'in kimliği ile yaşamını sürdürdüğü, bu nedenle annesi N.'nin nüfus kayıtlarında görünmediğini bildirerek ölü eşi H. A.'ın Ş. olan anne adının gerçek annesi olan "N." olarak düzeltilmesi ve aralarında soybağı kurulmasını istemiş olup, muris H. A.'ın N.'den doğduğu, 01.01.1924 yılında Ş.'den doğup daha sonra ölen baba bir kardeşinin nüfus kaydı ile yaşadığını, muris H.'in nüfusa kaydedilmediği bildirildiğine göre, doğum ve ölüm vukuatının nüfus kütüğüne geçirilmesinin nüfus idaresine verilmiş idari bir görev olduğu cihetle (ve yazım sırasında gerçek annesi üzerine yazılacağı dikkate alındığında) dava dilekçesinin görev yönünden reddine karar verilmesi gerekirken, davanın kabulü yönünde hüküm kurulmasının doğru görülmediği gerekçesiyle, yukarıda açıklanan esaslar gözönünde tutulmaksızın yazılı şekilde hüküm tesisi isabetsiz, temyiz itirazları bu nedenlerle yerinde olduğundan kabulü ile şimdilik diğer yönleri incelenmeksizin hükmün HUMK.aun .428.maddesi gereğince bozulmasına karar vermiştir.

BODRUM 1. ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ: 12.2014 gün ve E:2014/325, K:2014/824 sayı ile, davacı vekili dava dilekçesinde, davacının ölü eşi (murisi) H. A.'ın babası İbrahim'in eşi Ş.'den olan oğluna H. adını vererek nüfusa yazdırdığını, ancak H.'in kısa süre sonra öldüğünü, bu arada N.'den olan oğluna da H. adı verilip nüfusa kaydettirilmeyerek Ş.'den olup ölen H.'in kimliği ile yaşamını sürdürdüğü, bu nedenle annesi N.'nin nüfus kayıtlarında görünmediğini bildirerek ölü eşi H. A.'ın Ş. olan anne adının gerçek annesi olan "N." olarak düzeltilmesi ve aralarında soybağı kurulmasını istemiş olup muris H. A.'ın N.'den doğduğu, 01.01.1924 yılında Ş.'den doğup daha sonra ölen baba bir kardeşinin nüfus kaydı ile yaşadığını, muris H.'in nüfusa kaydedilmediği bildirildiğine göre, doğum ve ölüm vukuatının nüfus kütüğüne geçirilmesinin nüfus idaresine verilmiş idari bir görev olması nedeniyle, dava dilekçesinin görev yönünden reddine karar vermiş, bu karar davacı vekili tarafından temyiz edilmiştir.

Yargıtay 18. Hukuk Dairesi:14.5.2015 gün ve E:2015/6502, K:2015/8258 sayı ile, dosyadaki yazılara, kararın bozmaya uygun olmasına

ve delillerin takdirinde bir isabetsizlik bulunmamasına göre, yerinde görülmeyen bütün temyiz itirazlarının reddi ile usule ve yasaya uygun olan hükmün onanmasına karar vermiş, davacı vekili tarafından kararın düzeltilmesi isteminde bulunulmuştur.

Yargıtay 18. Hukuk Dairesi: 27.10.2016 gün ve E:2015/14867, K:2016/11751 sayı ile, düzeltilmesi istenilen Yargıtay ilamında benimsenen ve bozmaya uyularak verilen mahkeme kararındaki gerekçelere göre düzeltme dileğinde ileri sürülen sebepler HUMK'nun 440. Maddesindeki yazılı hallerden hiç birisine uymadığından vaki düzeltme isteğinin reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

Davacılar vekili 9.3.2018 günlü Bodrum 1. Asliye Hukuk Mahkemesi kayıtlarına giren dilekçesi ile, aynı istemlerle yargılamanın yenilenmesini istemiştir.

Bodrum 1. Asliye Hukuk Mahkemesi 31.5.2018 gün ve E:2018/106, K:2018/196 sayı ile, davacının eldeki yargılamada ileri sürdüğü sebeplerin, HMK'nun 375. Maddede sayılan yargılamanın iadesi nedenlerinden hiçbirine girmediği, bu nedenle davcının yargılamanın iadesine dair talebinin yerinde görülmediği anlaşılmakla, HMK'nun 375. Maddesinde düzenlenen sebeplere uymayan yargılamanın iadesi talebinin reddine karar vermiş, bu karar davacı vekilince temyiz edilmiştir.

Yargıtay 8. Hukuk Dairesi:13.5.2019 gün ve E:2018/13661, K:2019/4913 sayı ile, dosya muhtevasına, dava evrakı ile yargılamanın tutanakları münderecatına, mevcut deliller mahkemece takdir edilerek karar verildiğine ve takdirde bir isabetsizlik bulunmadığına göre yerinde olmayan temyiz itirazlarının reddi ile usul ve kanuna uygun olan hükmün onanmasına karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu kez, nüfus kayıtlarındaki murisin anne adının düzeltilmesi talebiyle Asliye Hukuk mahkemesinde açtığı davanın (bu hususun nüfus idaresinin mahkeme kararı olmaksızın yapması gereken bir görev olduğu gerekçesiyle) reddi üzerine aynı taleple idareye yaptığı başvurunun kesinleşmiş mahkeme hükmü olmadıkça nüfus kütüklerinin hiçbir kaydının düzeltilemeyeceği nedeniyle reddine ilişkin Bodrum İlçe Nüfus Müdürlüğünün 5.12.2018 gün ve 104 sayılı işleminin iptali istemiyle Bodrum Kaymakamlığına karşı idari yargı yerinde dava açmıştır.

MUĞLA 2. İDARE MAHKEMESİ: 28.6.2019 gün ve E:2019/73 sayı ile, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 14/1-a ve 15/1-a maddeleri, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun 19. Maddesi ve 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunur 36. Maddesinin 1. Fıkrasının (a) bendi hükümlerinden sözederek, nüfus kayıtlarındaki anne adının düzeltilmesi istemiyle açılacak davalarda görevli yargı kolunun adli yargı olduğunun açık olduğu dolayısıyla uyuşmazlığın görüm ve çözümünün adli yargının görev alanına girdiği gerekçesiyle 2247 sayılı Kanunun 19'uncu maddesi uyarınca bakılan davada görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Hicabi DURSUN'un Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 21.10.2019 günlü toplantısında: Raportör-Hakim Gülşen AKA PEHLİVAN'ın, 2247 sayılı Yasa'da öngörülen koşulları taşımayan başvurunun reddi gerektiği yolundaki raporu ve dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın 2247 sayıl Yasa'da öngörülen koşulları taşımayan başvurunun reddi gerektiği yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜl DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davacının ölü eşi H.'in nüfus kaydındaki anne hanesinde yazılı olan Ş. isminin iptali ile, ölü H.'in nüfus kaydındaki anne hanesine (gerçek annesi olduğu iddia edilen) N. isminin yazılması istemiyle açılmıştır.

Anayasa'nın 158. maddesinde, Uyuşmazlık Mahkemesi'nin adli ve idari yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözümlemeye yetkili olduğu belirtilmiş; 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 1. maddesinde, "Uyuşmazlık Mahkemesi; Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ile görevlendirilmiş, adli ve idari yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözmeye yetkili ve bu kanunla kurulup görev yapan bağımsız bir yüksek mahkemedir…" hükmü, Yargı Mercilerinin Uyuşmazlık Mahkemesine Başvurmaları başlıklı 19.maddesinde; '' Adli ve idari yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendisine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı mercii davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurur ve elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteler.

Yargı merciince, önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası da temin edilerek, gerekçeli başvuru kararı ile birlikte dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilir. '' denilmiştir. Aynı Yasanın 27. maddesinde ise, Uyuşmazlık Mahkemesinin, uyuşmazlık çıkarmaya veya görev uyuşmazlıklarına ilişkin istemleri önce şekil ve süre açısından inceleyeceği; yöntemine uymayan veya süresi içinde ileri sürülmemiş istemleri reddedeceği kuralına yer verilmektedir.

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun, ''Asliye hukuk mahkemelerinin görevi" başlıklı 2.maddesinde, " (1) Dava konusunun değer ve miktarına bakılmaksızın malvarlığı haklarına ilişkin davalarla, şahıs varlığına ilişkin davalarda görevli mahkeme, aksine bir düzenleme bulunmadıkça asliye hukuk mahkemesidir.

(2) Bu Kanunda ve diğer kanunlarda aksine düzenleme bulunmadıkça, asliye hukuk mahkemesi diğer dava ve işler bakımından da görevlidir." hükmüne yer verilmiş;

4721 sayılı Türk Medeni Kanununun "Genel olarak soybağının kurulması" başlıklı 282. maddesinde, " Çocuk ile ana arasında soybağı doğumla kurulur. / Çocuk ile baba arasında soybağı, ana ile evlilik, tanıma veya hâkimhükmüyle kurulur. / Soybağı ayrıca evlât edinme yoluyla da kurulur." hükmüne, "Davada yetki ve yargılama usulü" üst başlığı altında,"Yetki" başlıklı 283. maddesinde, " Soybağına ilişkin davalar, taraflardan birinin dava veya doğum sırasındaki yerleşim yeri mahkemesinde açılır." hükmüne; "Yargılama usulü" başlıklı 284. Maddesinde, "Soybağına ilişkin davalarda, aşağıdaki kurallar saklı kalmak kaydıyla Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu uygulanır: / 1. Hâkim maddî olguları re'sen araştırır ve kanıtları serbestçe takdir eder. / 2. Taraflar ve üçüncü kişiler, soybağının belirlenmesinde zorunlu olan ve sağlıkları yönünden tehlike yaratmayan araştırma ve incelemelere rıza göstermekle yükümlüdürler. Davalı, hâkimin öngördüğü araştırma ve incelemeye rıza göstermezse, hâkim, durum ve koşullara göre bundan beklenen sonucu, onun aleyhine doğmuş sayabilir." hükmüne yer verilmiştir.

5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun Nüfus Davaları başlıklı 36. Maddesinde;

"(1) Mahkeme kararı ile yapılan kayıt düzeltmelerinde aşağıdaki usûllere uyulur:

a) Nüfus kayıtlarına ilişkin düzeltme davaları, düzeltmeyi isteyen şahıslar ile ilgili resmî dairenin göstereceği lüzum üzerine Cumhuriyet savcıları tarafından yerleşim yeri adresinin bulunduğu yerdeki görevli asliye hukuk mahkemesinde açılır. Kayıt düzeltme davaları (..) nüfus müdürü veya görevlendireceği nüfus memuru huzuru ile görülür ve karara bağlanır.

b) (Değişik: 19/10/2017-7039/9 md.) Haklı sebeplerin bulunması hâlinde aynı konuya ilişkin düzeltme yapılması hâkimden istenebilir. Ad değişikliği hâlinde, nüfus müdürlüğü bu kişinin çocuklarının baba veya ana adına ilişkin kaydı, soyadı değişikliğinde ise eşinve ergin olmayan çocukların soyadını da düzeltir.

c) Tespit davaları, kaydın iptali veya düzeltilmesi için açılacak davalara karine teşkil eder.

(2) Kişilerin başkasına ait kaydı kullandıklarına ilişkin başvurular Bakanlıkça incelenip sonuçlandırılır. " denilmiştir.

Bodrum 1. Asliye Hukuk Mahkemesi, Yargıtay ilgili dairesinin bozma kararına uyarak E:2014/325 sayılı kararı ile, doğum ve ölüm vukuatının nüfus kütüğüne geçirilmesinin nüfus idaresine verilmiş idari bir görev olduğu cihetle (ve yazım sırasında gerçek annesi üzerine yazılacağı dikkate alındığında) dava dilekçesinin görev yönünden reddine karar vermiştir.

Dolayısıyla Bodrum 1. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin kararı, idari yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle verilmiş bir görevsizlik kararı niteliğinde olmadığından, başvurulması gereken idari mercii gösteren bir karar olduğundan, adli ve idari yargı yerleri arasında görev uyuşmazlığı oluştuğundan söz etmek mümkün değildir.

Bu durumda, olayda, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesinde öngörülen koşullar gerçekleşmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesinde öngörülen koşulları taşımayan Muğla 2. İdare Mahkemesinin 28.6.2019 gün ve E:2019/73 sayılı başvurusunun, aynı Yasanın 27. maddesi uyarınca reddi gerektiği gerekmiştir.

S O N U Ç :2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesinde öngörülen koşulları taşımayan Muğla 2. İdare Mahkemesinin 28.6.2019 gün ve E:2019/73 sayılı başvurusunun, aynıYasanın 27. maddesi uyarınca REDDİNE, 21.10.2019 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK ka verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Hicabi	Şükrü	Mehmet	Birol
DURSUN	BOZERAKSU	SONER	

Üye	Üye	Üye
Aydemir	Nurdane	Ahmet
TUNÇ	TOPUZ	ARSLAN